

N. IV. atque etiam Ecclesias, nec non Calices, et Patenas; benedicendi Campanas; et sacrarum suppellectilium benedictiones, in quibus sacra Unctio non requiritur, simplicibus Presbyteris delegandi; ejusdemque Vicariatus subditos, certo temporis spatio durante, sive per se, sive per idoneos Confessarios a censuris propter hæresim externam incursis, pro foro conscientie, in actu sacramentalis Confessionis absolvendi. Nos itaque has etiam omnes facultates prædicto Carolo Vicario Apostolico in memorata Aquilejen. Diocesis parte per Nos, ut præferatur, deputato, tribuere opportunum ducimus; et eam quidem absolvendi ab hæresi, ad triennium tantum, quo elapso, ad hanc Sedem Apostolicam pro ulteriori prorogatione, si ita expediens visum fuerit, recursum habere poterit; reliquas autem superius expressas, quoad in hujusmodi Vicariatus Officio permanserit, dicta auctoritate, et earundem præsentium tenore, concedimus et impertimur.

§. 6. Et quoniam in præfatis Litteris Nostris super Constitutione hujus Vicariatus in genere editis, inter alia, dictum per Nos fuit, quod is, qui ad hujusmodi munus deputandus foret, in vim auctoritatis a Nobis et ab Apostolica Sede sibi delegandæ, in locis hujusmodi Vicariatus subjiciendis, omnia illa exequi deberet, tam quæ ad Ordinem, quàm quæ ad jurisdictionem pertinent, quæcumque a Patriarcha Aquilejensi, tamquam Ordinario, in iisdem Diocesis suæ locis Austriacæ ditioni subjectis, fierent, et exercerentur, nisi ipsi, ob vigentes dissensiones actu impeditum esset ibidem jurisdictione sua uti; per quæ sanè eam auctoritatem Vicario Apostolico in præfatis locis concedendam fore statuimus, quæ Patriarchæ Aquilejensi, uti Episcopo, et Ordinario locali dumtaxat, non verò quæ illi, tamquam Metropolitanò, competere potest; Idipsum nunc, unà cum reliquis omnibus in dictis prioribus Litteris contentis, præsentium tenore confirmamus, at-

que iterum statuimus; decernentes tamen, ad evitandas, quantum fas est, cujuscumque generis perturbationes, circa infrascripta capita, sequentes nostras Ordinationes, ac declarationes omnimodè servari, ac respectivè attendi debere.

§. 7. Primò videlicet, inhærentes stilo et consuetudini Sedis Apostolicæ, eidem Carolo Vicario Apostolico competere volumus facultatem instituendi in Beneficiis Ecclesiasticis de jure patronatus, quæ intra Vicariatus sui limites vacare contigerit, personas idoneas a legitimis eorum Patronis ad ea præsentatas. In vacationibus autem Ecclesiarum Parochialium, aliorumque Beneficiorum, et Præbendarum, quæ animarum curam adnexam habent, quæque non aliter, quam per concursum conferri debent, eidem Carolo Vicario committimus, et demandamus hujusmodi Concursum indicere, eoque juxta Tridentini Concilii, et Constitutionum Apostolicarum leges, habito atque concluso, illius acta ad Nos, et Successores nostros, transmittere; simulque proprium consilium et votum in favorem illius, quem hujusmodi Ecclesia, Beneficio, seu Præbenda magis dignum existimaverit, aperire; Nobis autem, et Successoribus nostris Romanis Pontificibus hujusmodi Ecclesiarum, Præbendarum, seu Beneficiorum, super quibus Concursus habitus fuerit, collationem et provisionem in personam eorum, quos ad gerendam animarum curam magis aptos et idoneos in Domino judicabimus, prædicta auctoritate, et earundem præsentium seriè reservamus. Cùm verò collatio Beneficiorum simplicium, sive residentialium, quibus animarum cura non imminet, hujusmodi Vicariis Apostolicis permitti non soleat, sed ipsi Apostolicæ Sedi reservari; Nos eam pariter per easdem præsentibus Litteras, Nobis et Sedi Apostolicæ reservamus: Declarantes tamen, sub hac reservatione minimè comprehensa esse aut censi Beneficia illa simplicia, aut resi-

N. IV. dentialia non curata, quæ ad collationem, et provisionem dilectorum Filiorum Capituli, et Canonorum Ecclesiæ Aquilejen. spectare dignoscuntur; sed ea, quatenus ex alio capite aut ratione, Apostolicis reservationibus, vel affectionibus subjecta non sint, ad liberam prædictorum collationem et dispositionem, ut antea, pertinere. Ac decernentes, hujusmodi reservationem per præsentem inductam, eo ipso cessare debere, ac penitus sublatam censi, quum Nobis, aut Successoribus nostris, Deo adjuvante, datum fuerit obstacula illa remove, per quæ Ordinariis Collationibus nunc locus esse non potest; quod ut quantocius obtinere mereamur, Nos quidem, in quantum vires suppetent, omni studio, atque opera adlaborare non desistemus.

§. 8. Deinde quum, sicut accepimus, in ea parte Diocesis Aquilejensis, quam a Vicario Apostolico regendam decrevimus; nonnullæ sint Parochiales Ecclesiæ Matrices aliarum Parochialium, quæ extra Vicariatus prædicti fines sunt constitutæ; aliæ autem Matrices hujusmodi extra Vicariatum sitæ, Filiales Ecclesias habeant intra districtum ab Apostolico Vicario, ut præfertur, in spiritualibus gubernandum; volumus atque decernimus, ut quatenus ita se res habeant, nihil circa easdem Ecclesias, earumque respectivas superioritates, ac dependentias innovetur: nec ulla tam hujusmodi, quàm aliarum quarumcumque Parochiarum dismembratio fiat; prout etiam nihil de bonis immobilibus, seu mobilibus pretiosis ad easdem Parochiales, sive ad alias, quascumque Ecclesias pertinentibus, alienetur; sed, salvis juribus enunciatæ Matricitatis propriis Ecclesiis, quibus ea competere dignoscuntur, earum Ecclesiæ Filiales in diverso districtu constitutæ, pro eo quod pertinet ad jura Episcopalia in personas animarum curæ præpositas, ipsamque actualem curam, ab eo Superiore Ecclesiastico dependeant, qui in hujusmodi districtu jurisdictionem exercebit; nimirum a

N. IV. Vicario Apostolico, si Ecclesiæ ipsæ intra Vicariatus limites existunt; si verò extra eos constitutæ sunt, ab Ordinario illius loci, in quo eadem sitæ comperiuntur.

§. 9. Præterea, cum inter alias facultates prædicto Vicario Apostolico a Nobis superius concessas, atque tributas, ea etiam sit, ut Synodum Diocesanam convocare, et celebrare valeat; cumque hujusmodi Synodi celebratio haberi non soleat, nisi post expletam Visitationem, in qua Ecclesiarum, et Cleri, Populi-que necessitates, sive defectus quibus per Synodalia Decreta occurrendum, atque medendum est, agnoscuntur; quatenus prædictus Carolus Vicarius Apostolicus, peracta Visitatione prædicta, atque omnibus per commissum sibi regionis tractum diligenter animadversis, opportunum, aut necessarium duxerit hujusmodi Synodum congregare; sicuti plerisque Episcopis, ad evitanda controversiarum et offensionum pericula, prudenter in more positum est, Synodorum a se congregandarum specimen, et Constitutiones, quas in ipsis edere meditantur, Apostolicæ Sedis examini in antecessum subjicere; quamquam ipsi jure proprio, nec ulla speciali ipsius Sedis licentia ad hoc indigentes, Synodum cogant; ita volumus ac præcipimus, ut ab eodem Carolo Vicario, ante Synodi convocationem, consulatur hæc ipsa Apostolica Sedes, cujus auctoritate ac delegatione hujusmodi Ecclesiastici regiminis munia ab ipso exercebuntur; ac tum Personas, quas ad Synodum evocare intendit, super quibus controversiæ plerumque non desunt, tum Decreta, quæ in eadem edenda ac publicanda putabit; ne fortè litum et perturbationum fomenta fiant, distinctè repræsentet, id maxime cavendo, ne aut in Visitatione, aut in Synodo, Decretum ullum condat atque edat, in quo Personæ, Ecclesiæ, aut res, extra Vicariatus sui limites constitutæ, comprehendantur; aliudve quid faciat, ex quo dissensiones et controversiæ nunc

N. IV. nimum vigentes foveri aut augeri possint. Quapropter Constitutiones atque Decreta, quæcumque in Synodo a dicto Carolo Vicario Apostolico per præsentem deputato, vel ab ejus Successoribus fient, nullam vim aut efficaciam habere volumus atque decernimus, nisi postquam a Nobis seu a Successoribus nostris Romanis Pontificibus, cognita, approbata et confirmata fuerint.

§. 10. Insuper cum in Civitate Aquilejæ quoddam Monialium Monasterium adsit, unius Apostolici Delegati gubernio subjectum, cujus quidem jurisdictionis exercitio in hujusmodi Monasterium atque Moniales nullum obstat impedimentum; ideo circa illud nihil innovari, sed omnia in eo statu, in quo nunc sunt, remanere volumus, et decernimus.

§. 11. Denique Patriarchalis Ecclesiæ Aquilejensis, ejusque Capituli, jura, prærogativas, præminentias, libertates, exemptiones, immunitates, statuta, laudabilesque consuetudines, intacta et illæsa permanere volentes, nullum jurisdictionis actum in ipsius Capituli Dignitates, atque Canonicos, seu adversus ipsos, a sæpedito Carolo Vicario Apostolico nunc deputato, aut ab ipsius Successoribus forsân deputandis, exerceri posse decernimus, atque statuimus; volentes dumtaxat, ut dum iidem Dignitates, atque Canonici in Civitate Aquilejæ residebunt, si quid fortè ab eorum aliquo adversus Canonica statuta, et Tridentini Concilii decreta, quæ ad vitam et honestatem Clericorum, sive ad consuetum Ecclesiæ, et Chori servitium pertinent, ex humana fragilitate admitti contingat; qui talia egerit, fraternè admoneri debeat ab eodem Carolo Vicario Apostolico; qui si nihilominus eum, quem sic admonuerit, nequaquam se emendare conspexerit, vel etiam, ubi aliquem eorum ejusmodi excessus perpetrasse cognoverit, propter quos, ad aliorum exemplum, debitis animadversionibus coerceri mereatur; in hujusmodi casibus

(quos Deus pro sua clementia dignetur avertere) N. IV. volumus per eundem Carolum Vicarium Apostolicum quamprimùm omnia referri ad hanc Apostolicam Sedem; quæ, audito etiam ipsius Vicarii consilio ac voto, opportuna pro rerum circumstantiis remedia adhibere non omitet.

§. 12. Cæterùm omnibus et singulis, ad quos spectat, et pro tempore spectabit, in virtute Sanctæ Obedientiæ, et pro debita Sedis Apostolicæ reverentia, per eadem præsentem præcipimus et mandamus, ut dictum Carolum electum Menniten. ad demandatum sibi Vicarii Apostolici Officium in prædicta parte Diocesis Aquilejensis Austriacæ Familiæ Principum temporali dominio subjecta, et ad ejusdem Officii liberum exercitium, juxta tenorem earundem præsentium, recipiant et admittant; eumque in nostrum et Sedis Apostolicæ Vicarium et Delegatum in præmissis, durante Vicariatu, deputatione, ac beneplacito hujusmodi, recognoscant; eique in omnibus, quæ ad idem Officium pertinent, respectivè pareant, faveant, et assistant; nec non ipsius mandata et salubria monita humiliter suscipiant, et efficaciter adimplere procurent; alioquin sententias et pœnas, quas ritè tulerit et statuerit in rebelles, ratas habebimus, et hujus Apostolicæ Sedis auctoritate faciemus, auctore Domino, usque ad satisfactionem condignam, inviolabiliter observari.

§. 13. Decernentes, easdem præsentem Litteras, et in eis contenta et statuta quæcumque etiam ex eo, quod quilibet in præmissis, seu in eorum aliquo, jus aut interesse habentes, vel habere prætendentes quomodolibet, cujuscumque status, ordinis, præminentia, et Ecclesiasticæ, aut Mundanæ Dignitatis existant, etiam specifica et individua mentione et expressione digni, illis non consenserint, nec eorum aliquos ad ea vocatos, vel etiam nullo modo, aut non satis auditos, dici, aut prætendi possit, aut ex alia qualibet etiam juridica, et pri-

N. IV. vilegiata causa, colore, prætextu, et capite, etiam in corpore juris clauso, nullo subreptionis aut obreptionis vitio, seu intentionis nostræ, aut interesse habentium consensus, aliove quolibet defectu notari, impugnari, aut in controversiam vocari posse; sed tamquam ex officii nostri debito, ac motu proprio, et certa scientia nostris, factas et emanatas, omnimoda firmitate validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, eidemque Carolo Vicario Apostolico, aliisque ad quos spectat, et pro tempore quodcumque spectabit, plenissimè suffragari, ac respectivè ab eodem, aliisque omnibus quos concernunt, et concernent in futurum, in omnibus et per omnia inviolabiliter observari; sicque et non aliter per quoscumque Judices Ordinarios, et quacumque etiam Apostolica auctoritate delegatos, etiam S. R. E. prædictæ Cardinales de latere Legatos, et Apostolicæ Sedis Nuncios, aliosque quoslibet, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate, et auctoritate judicari et definiri debere; irritum quoque et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 14. Non obstantibus de jure quæsito non tollendo, aliisque nostris et Cancellariæ Apostolicæ Regulis, seu Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibus, et Synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel specialibus Constitutionibus, et Ordinationibus; nec non quibusvis, etiam Apostolicæ Sedis scientia et tolerantia, vel ejusdem temporali provisioni inductis, aut etiam expressa et perpetua confirmatione, vel quavis firmitate alia roboratis, et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, Privilegiis quoque, Indultis, aut Litteris Apostolicis, cuilibet Ecclesiæ, aut quibuscumque Personis, quacumque Ecclesiastica, aut Mundana Dignitate fulgentibus, etiam spe-

cifica et individua mentione dignis, sub quibuscumque formis, et verborum tenoribus, etiam motu simili, et de Apostolicæ potestatis plenitudine, seu consistorialiter, in contrarium præmissorum concessis, et emanatis: Quibus omnibus, et singulis, etiamsi, pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa et individua mentio facienda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eorum tenores, formas, causas, et occasiones, eisdem præsentibus, perinde ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omissis, hic inserti forent, pro plenè et sufficienter expressis, et insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat plenissimè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die 17. Junii 1750. Pontificatus Nostri Anno Decimo.

Similitudo argumenti facit, ut sequentes Litteras addamus non ita pridem editas, super temporanea pariter deputatione Episcopi Comaclensis in Vicarium Apostolicum Terrarum et Locorum, in quibus Præpositi Sanctæ Mariæ de Pomposia jurisdictionem Ordinariam cum Territorio separato sibi competere asserunt.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad futuram rei memoriam.

§. 1. **D**UM Apostolicæ sollicitudinis studia omnium per Orbem Ecclesiarum necessitatibus, quantum Nobis ex alto conceditur, impendere non desistimus, ignorare Nobis, aut dissimulare non licet, quibus jamdudum impedimentis, non sine spirituali animarum detrimento, subjaceat Ecclesiastici regiminis administratio, in quodam temporalis Pontificiæ Ditionis Nostræ tractu, quem ex una parte Comaclenses Episcopi, tamquam Diœcesis suæ portionem, suæ Ordinariæ jurisdictioni subjectum esse debere asserunt; ex altera verò parte Præpositi, Præposituram Sæcularem a recol. mem. Prædecessore nostro Innocentio Papa VIII. in Ecclesia tunc existentis Monasterii Sanctæ Mariæ de Pomposia nuncupatæ Ordinis Sancti Benedicti olim erectam, pro tempore obtinentes, ab eorundem Episcoporum Comaclensium, et aliorum quorumcumque Ordinariorum jurisdictione totaliter exemptum, et tamquam separatum, et proprium dictæ Præposituræ Territorium, sibi, suæque jurisdictioni in Spiritualibus per omnia subjacere debere contendunt; in quo quidem Tractu quatuor Terræ, seu Loca, vi-

delicet *Capitis Gaurii, et Lacus Sancti, ac Mediogaurii, et Massenzaticæ*, in quarum et quorum singulis propria Parochialis Ecclesia existit, et in quibus, earumque respectivè districtibus, seu Territoriis, ad quatuor mille et quingenti Habitatores numerantur, sitæ, seu sita reperiuntur.

§. 2. Porrò ad prospiciendum spiritualibus hujusmodi animarum indigentis, olim quidem inter tunc et pro tempore existentes Episcopos Comaclenses ex una, et dictos Præpositos ex altera partibus, conventum fuit, ut Episcopi Comaclenses prædicti, quoscumque spiritualis jurisdictionis actus, excepta Beneficiorum collatione, in prædicta Loca, eorumque Incolas, nomine ac vice illius, ad quem de jure et juxta Sacrorum Canonum dispositionem spectaret, sine præjudicio jurium ambarum Partium tam in petitorio, quam in possessorio, et per modum provisionis, exercerent. Verùm procedentibus temporibus, et antiquis controversiis reviviscentibus, alia, quæ usque nunc obtinet, consuetudo inducta fuit; ut scilicet spirituale hujusmodi Locorum et Animarum gubernium a Romano Pontifice, per organum sui Auditoris, uni pro tempore Vicario Apostolico cum opportunis facultatibus committeretur; idque munus Brietiniensi primùm Episcopo, aliàs verò Ravennatensi Archiepiscopo, aut Cerviensi, vel Adriensi Episcopis delegatum fuit; nunc autem a Venerabili Fratre Hippolyto Gratiadei Episcopo Civitatis Plebis, qui antea Metropolitanæ Ferrariensis Ecclesiæ Archipresbyter, in ipsa Ferrariensi Civitate residebat, obtineri pergit.

§. 3. Cùm autem et dicta principalis controversia certis de causis adhuc pendeat indecisa, et præsens regiminis forma ad consulendum, quantum par est, earum animarum gubernio nequaquam sufficere dignoscatur; absentibus nimirum ab ipsis Locis, de quorum regimine agitur, tam ipsis Præpositis activam sibi jurisdictionem in eorundem Locorum Clerum et

N. IV. Populum asserentibus, quàm etiam Apostolicis Vicariis ad eandem jurisdictionem exercendam deputatis; Idcirco Nos, post maturum rei examen, omnibus ritè perpensis, ad abusus omnes, si qui contra Dei cultum, aut in morum, ac vitæ tam Clericorum, quàm Laicorum illarum partium deturpationem irrepererunt, quamprimum eradicandos, vel, quatenùs in futurum timeantur, opportunè præcavendos, in hanc sententiam, consiliumque devenimus, ut idem ferè remedium, seu temperamentum, Apostolica auctoritate interponeremus, quod olim mutuà contendentium Partium consensione adhibitum, earumque judicio, vel omnium aptissimum, et nullum earum juribus detrimentum allaturum, ut superiùs innuimus, delectum fuit: Ut scilicet, sine præjudicio quorumcumque hujusmodi jurium dictarum Partium dissentientium, tam quoad petitorium, quàm quoad possessorium, durante controversia hujusmodi, dictorum Locorum et Animarum inibi existentium Spirituale regimen, Apostolica auctoritate, ab Episcopo dictæ Civitatis nostræ Comaclensis exerceatur, utpotè cujus ordinaria residentia iisdem Locis satis propinqua existit; siquidem ab ea Civitate, prædicta Terra Locus Sancti *quinque*, altera verò Capitis Gaurii *septem*, alia verò Loca prædicta *novem*, aut *duodecim* passuum millibus ad summum distare dignoscuntur.

§. 4. Itaque motu proprio, ac certa scientia et de Apostolicæ potestatis Nostræ plenitudine, omnes primùm et singulas provisiones, ordinationes, seu deputationes, pro prædictorum Locorum spirituali gubernio, tam ab ipsis concedentibus Partibus, quàm etiam ab hac Apostolica Sede, et Romanis Pontificibus Prædecessoribus Nostris, seu a Nobis ipsis, quando cumque captas, editas, factas, et emanatas, præsentium tenore abrogantes, irritantes, et revocantes, decernimus, atque statuimus, spirituale regimen atque gubernium totius et in-

tegrum Tractus prædicti, quem iisdem Præpositi sibi in Spiritualibus subjectum esse contendunt, ac personarum Cleri et Populi inibi existentium, ab Episcopo Comaclensi, tamquam Vicario Apostolico, durante controversia hujusmodi, gerendum et exercendum fore. Quocirca Nos, earundem præsentium tenore, Venerabilem Fratrem modernum, Episcopum Comaclensem in dicto Regionis Tractu, et Locis, ac Terris ibidem existentibus, Apostolicum in Spiritualibus Vicarium, et Commissarium, ad Nostrum, et ipsius Sedis Apostolicæ beneplacitum constituimus et deputamus; cum facultate Ecclesias, et Loca Pia omnia, ac etiam, si quæ inibi existant, aut deinceps erigantur, Monialium Monasteria, etiam exempta, quoad Clausuram, ad Sacri Tridentini Concilii præscriptum, visitandi, et reformandi, ac ad visitationem hujusmodi celerrimè et debita cum diligentia procedendi, nec non Presbyteros et Clericos dictorum Locorum ad suam Synodum Diœcesanam evocandi, et tam in dicta Synodo, quàm extra eam, quascumque opportunas Ordinationes, Statuta, et Edicta, pro dictorum Locorum Spiritualis regimine, ad formam Sacrorum Canonum, ac Decretorum Apostolicæ Sedis, et dicti Tridentini Concilii, condendi, edendi, et promulgandi; Judices, et Vicarios Foraneos, ac Notarios, Promotores, Fiscales, Executores, omnesque alios necessarios Officiales et Ministros ibidem deputandi, seu, pro rerum et casuum opportunitate, etiam a propria Episcopali Curia illuc mittendi; eosque removendi, et alios in eorum locum subrogandi; Quascumque Litteras et Commissiones Sedis Apostolicæ circa res et personas dictorum Locorum, exequendi, et juxta eas procedendi: Litteras Monitoriales in forma *Significavit* pro rebus deperditis, seu furto sublati, juxta præscriptum dicti Concilii Tridentini, et Bullæ felicis recordationis Sancti Pii Papæ V. Prædecessoris Nostris, concedendi; in Beneficiis de jure Patro-

N. IV. natus, eorumque erectione et constitutione, nec non in Locationibus Emphyteuticis, alienationibus, et permutationibus bonorum Ecclesiasticorum, juxta formam Sacrorum Canonum, et Constitutionum Apostolicarum, auctoritatem et consensum præstandi; Causas Criminales, et Civiles ad Forum Ecclesiasticum spectantes, etiam Matrimoniales, et Beneficiales, tam per se, quàm per suum Vicarium in Spiritualibus Generalem Comacini residentem, cognoscendi, audiendi, committendi, ac decidendi, sineque debito terminandi. Personas quoque tam Laicas, quàm Ecclesiasticas, et præsertim Animarum curam gerentes, visitandi, reformandi, et corrigendi; ac contra delinquentes, etiam per inquisitionem, et ex officio, prout juris fuerit, procedendi; eosque puniendi, deponendi, et excommunicandi, suspendendi, et interdicendi; mulctas, et pœnas pecuniarias, apud probum et idoneum Virum per ipsum de Clero eligendum, deponendas, et piis usibus ejusdem arbitrio applicandas, imponendi; pœnarumque et sententiarum earundem moderationem et mitigationem, et casuum ac censurarum absolutionem, et relaxationem sibi reservandi; nec non censuras et pœnas ipsas, in casibus a jure permissis, aggravandi et reagrandi; et ab illis, nec non a casibus reservatis hujusmodi, prout sibi videbitur convenire, absolvendi, et absolvi faciendi; Confessarios, per se, vel per suos Examinatores Synodales, etiam in Civitate Comacini, si ita sibi videbitur, examinatos, et idoneos repositos, approbandi; et pro dictis Locis, cum facultatibus arbitrio suo definitis, deputandi, eosque revocandi: In Parochialibus Ecclesiis pro tempore vacantibus, idoneos Presbyteros Oeconomos et administratores, usque ad novorum Parochorum electionem, seu Vicariorum deputationem, ad sui beneplacitum deputandi, et constituendi; item in singulis Terris et Locis prædictis unum aut plures Presbyteros cum

facultate impertiendi Fidelibus in mortis articulo constitutis Benedictionem Apostolica auctoritate cum Indulgentia Plenaria, ad formam nostræ Constitutionis, quæ incipit *Pia Mater*, deputandi; aliaque omnia et singula, præterquam in Beneficiorum Collationibus, et Concionatorum deputationibus, de quibus infra statuemus, faciendi et exercendi, sive per se, sive per suum Vicarium Generalem, aliosve a se deputatos, non solum quæ modernus et pro tempore existens Præpositus, si is Ordinariam jurisdictionem in prædicta Loca, et Personas, actu exerceret; sed etiam quæ ipse Comacini Episcopus, si eadem Loca ad ipsius Diœcesim spectare judicatum foret, jure Ordinario, ac etiam, vigore Decretorum Concilii Tridentini, Delegato, et ratione jurisdictionis etiam voluntariæ, ac etiam in vim peculiarium Indultorum sibi, intuitu prædictæ suæ Comacini Ecclesiæ, ab hac Apostolica Sede concessorum, facere et exercere posset, quæque etiam, pro tuenda Catholice Fidei, et Divini cultus puritate, ac morum et disciplinæ integritate, et pro promovenda animarum salute, curare et præstare deberet; non solum circa præmissa, sed etiam circa alia, quæ magis specialem et expressam commissionem exigerent; et cum facultate substituendi, in casu absentiæ ipsius Episcopi a sua Comacini Civitate et Diœcesi, seu alterius necessitatis causâ, cum simili, vel limitata facultate.

§. 5. Præterea eidem Comacini Episcopo, tamquam Nostro, dictæque Apostolicæ Sedis Vicario, ut præfertur, ibidem in Spiritualibus constituto, Sacramentum Confirmationis in dictis Locis administrandi, seu personis eorundem Locorum, etiam in Comacini Civitate, aliisve Diœcesis suæ Locis, conferendi; nec non personas eorundem Locorum, tam Sæculares, quàm Regulares, a suis etiam Synodalibus Examinatoribus, etiam in dicta Civitate Comacini, arbitrio suo, ut præfertur, examinatas

N. IV.

N. IV. et idoneas repertas, aliisque servatis de jure servandis, ad Clericalem Tonsuram, et omnes etiam Sacros, et Presbyteratus Ordines, tam in dicta Civitate, quam in aliis Diœcesis suæ, nec non prædicti tractus Locis, promovendi; seu easdem personas, per suas Dimissorias Litteras, ad alios Episcopos, iisdem Tonsura, et Ordinibus initiandas, dirigendi; iisque sic promotis, ministrandi, et celebrandi licentiam, arbitrio suo duraturam, concedendi: Item consecrandi Ecclesias dictorum Locorum, et Altaria inibi existentia, nec non Calices et Patenas, ac benedicendi Campanas, easdemque Ecclesias pollutas reconciliandi; aliaque Pontificalia munia ibidem exercendi; ac Populo benedicendi, et consuetas Indulgentias concedendi: nec non sacrarum supellectilium, aliasque benedictiones, in quibus sacra Unctio non requiritur, simplicibus Presbyteris delegandi, facultatem, et auctoritatem, earundem præsentium Litterarum tenore concedimus, et impertimur.

§. 6. Quod verò spectat ad Beneficia Ecclesiastica cum cura et sine cura, nihil volumus innovari, sed illorum collationem et provisionem, atque ad ea nominationem, et præsentationem, nec non Vicariorum Curatorum deputationem, ac respectivè approbationem, et institutionem, eodem jure deinceps, et per easdem respectivè Personas fieri debere statuimus, a quibus illas ad hunc diem factas fuisse dignoscitur. Item Concionatorum Verbi Dei electionem pro Ecclesiis in dicto tractu existentibus ad Præpositum, ut antea, spectare; ipsos verò Concionatores electos, antequam ministerium sibi demandatum aggrediantur, personaliter se coram Vicario Apostolico præsentare, et ab eo Benedictionem petere debere volumus et decernimus.

§. 7. Hanc autem providentiam a Nobis captam, et Vicariatibus Apostolicis hujusmodi institutionem, ejusque formam, nisi aliter Nobis et Successoribus nostris placuerit, eo usque du-

rare

rare debere statuimus, donec controversia principalis super pertinentia Ordinariæ Spirituales Jurisdictionis in prædicta Loca, eorumque Clerum et Populum, decisa, ac terminata, seu aliàs extincta fuerit. Quapropter simili motu et auctoritate decernimus, præmissam deputationem, omnesque et singulas facultates superius concessas, prædicta controversia pendente, ac beneplacito hujusmodi durante, ad futuros etiam Comaclenses Episcopos dicti moderni Episcopi successores, ipso facto, et præsentium Litterarum vigore, transire; ac etiam, dicta Comaclensi Episcopali Sede vacante, easdem facultates ab ipsius Ecclesiæ Vicario Capitulari pro tempore deputando, quatenus tamen a Vicariis Capitularibus hujusmodi in Diœcesibus Pastoris solatio destitutis exerceri possunt, ac solent, simili auctoritate Apostolica, in prædicta Loca, eorumque Habitatores, exerceri posse, ac etiam debere statuimus.

§. 8. Volumus autem, ut tam modernus Comaclensis Episcopus, ejusque Successores prædicti, quàm etiam Vicarii Capitulares hujusmodi, in singulis actibus, quos circa res et personas dictorum Locorum præsentium litterarum nostrarum auctoritate, ab ipsis fieri contigerit, expressè declarare debeant, sub pœna nullitatis hujusmodi actuum, se, tamquam Apostolicæ Sedis Vicarios, in ipsis procedere. Decernentes, per hæc a Nobis statuta nullum omnino præjudicium quibuscumque juribus dictarum Partium, tam scilicet dicti moderni et pro tempore existentis Præpositi, Ordinariam spirituales in prædicta Loca jurisdictionem, seu forsitan magis amplam et liberam in præmissorum Vicariorum et Concionatorum deputatione, aliisque præmissis, facultatem sibi competere asserentis, quàm etiam ejusdem moderni et pro tempore existentis Episcopi Comaclensis, jus sibi esse contententis eadem Loca et Homines propria sua Ordinaria auctoritate in spiritualibus regendi et gubernandi, seu forsitan

Tom. IX.

R

N. IV. dictos Vicarios Curatos, atque Concionatores eligendi, aut Beneficia conferendi, aliaque præmissa, seu eorum aliqua, etiam pendente controversia hujusmodi, gerendi et exercendi; ac aliorum quorumcumque in præmissis, seu eorum aliquo, interesse habentium, sive in petitorio, sive in possessorio, inferri et irrogari, seu illatum unquam et irrogatum censi posse; sed eadem jura in eodem omnino statu remanere, in quo ante præsentem providentiam nostram reperiebantur; Ipsasque præsentis Litteras, et in eis statuta hujusmodi, etiam ex eo, quod quilibet in præmissis, seu in eorum aliquo, jus aut interesse habentes, vel habere prætendentes quomodolibet, cujusvis status, ordinis, præeminentiæ, et Ecclesiasticæ, aut Mundanæ Dignitatis existant, etiam specifica et individua mentione et expressione digni, illis non consenserint, nec eorum aliquos ad ea vocatos, vel etiam nullo modo aut non satis auditos, dici, aut prætendi possit, aut ex alia qualibet etiam juridica et privilegiata causa, colore, prætextu, et capite, etiam in corpore juris clauso, nullo subreptionis, aut obreptionis vitio, seu intentionis nostræ, aut interesse habentium consensus, aliove quolibet defectu notari, impugnari, aut in controversiam vocari posse; sed, tamquam ex officii nostri debito, ad promovendam animarum salutem, et spiritualem Fidelium in præmissis Locis degentium utilitatem, et ad graves ac perniciosos abusos removendos, seu præcavendos, ut præfertur, ac dictis motu, et auctoritatis plenitudine factas et emanatas, omnimoda firmitate validas et efficaces existere et fore, et tam eidem moderno Episcopo Comaclensi, ejusque successoribus, nec non Vicariis Capitularibus prædictis, quoad exercitium hujusmodi Vicariatus Apostolici, et facultatum superius concessarum, quàm etiam aliis, ad quos spectat, et pro tempore spectabit, plenissimè suffragari; ac respectivè ab omnibus, quos concernunt, seu concernent in futurum, in omni-

bus, et per omnia observari; Sicque et non aliter per quoscumque Judices Ordinarios, et quacumque etiam Apostolica auctoritate Delegatos, et S. R. E. prædictæ Cardinales, etiam de Latere Legatos, et Apostolicæ Sedis Nuntios, aliosque quoslibet, sublata eis et eorum cuilibet, quavis aliter judicandi et interpretandi facultate et auctoritate, judicari et definiri debere; irritum quoque et inane, si secùs super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 9. Quocirca omnibus et singulis tam Ecclesiasticis, quàm Laicis personis in dicto Regionis tractu commorantibus, aliisque, ad quos spectat, et pro tempore spectabit, in virtute sanctæ obedientiæ, dictaque auctoritate, et præsentium tenore, præcipimus et mandamus, ut præfatum modernum Episcopum Comaclensem, ejusque successores Episcopos, ac etiam Vicarios Capitulares prædictos, in nostros, et Apostolicæ Sedis Vicarios, durante Vicariatu, deputatione, ac beneplacito prædictis, pro tempore recognoscant, et ad præmissarum facultatum, ejusdemque Vicariatus Officii liberum exercitium, recipiant et admittant; ac illi, et illis, in omnibus, quæ ad idem Officium pertinent, debitam subjectionem et observantiam exhibeant; alioquin sententias et pœnas, quas ritè tulerint, et statuerint in rebelles, ratas habebimus, et hujus Apostolicæ Sedis auctoritate, faciemus, auctore Domino, usque ad satisfactionem condignam, inviolabiliter observari.

§. 10. Non obstantibus de jure quæsito non tollendo, aliisque nostris, et Cancellariæ Apostolicæ Regulis, seu Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibus, et Synodalibus Conciliis editis, generalibus vel specialibus Constitutionibus, et Ordinationibus; nec non quibusvis, etiam Apostolicæ Sedis scientia et tolerantia, vel ejusdem temporali provisione inductis, aut etiam expressa confirmatione, vel quavis firmitate alia roboratis usibus, et consuetudini-

N. IV. bus, etiam immemorabilibus; Privilegiis quoque, Indultis, aut Litteris Apostolicis prædictæ Ecclesiæ Comaclensi, ac Præposituræ S. Mariæ de Pomposia, ejusdemque Monasterio, aut quibuscumque personis, quacumque Ecclesiastica, aut Mundana Dignitate fulgentibus, etiam specifica et individua mentione dignis, sub quibuscumque formis et verborum tenoribus, etiam motu simili, et de Apostolicæ potestatis plenitudine, in contrarium præmissorum concessis, et emanatis. Quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, et individua mentio facienda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eorum tenores, formas, causas, et occasiones, eisdem præsentibus, perinde ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, hic inserti forent. pro plenè et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, et ad præmissorum effectum, plenissimè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die 8. Martii 1752. Pontificatus Nostri Anno XII.

NUM. V.

N. V.

DE RITU, ET USU

Cerearum Formarum, quæ benedici, et consecrari solent a Romano Pontifice.

Formula impressa de mandato Sanctissimi Domini Nostri, Anno MDCCLII.

PERVETUSTUS in Ecclesia Romana ritus est ille, quo Summi Pontifices benedicere, et consecrare solent Cereas Formas, quæ *Agnus Dei* vulgò appellantur. In Ordine Romano, qui Eruditorum judicio antiquior est Seculo octavo, innuitur præfatus Ritus; In Cæremoniali verò ejusdem Romanæ Ecclesiæ designantur materia, forma, et preces in hujusmodi consecratione adhibendæ, quæ sacras continent, mysticasque significationes.

Conficiuntur hi *Agnus Dei* ex Cera alba, pura, virginea, quo Humana denotatur natura a Christo, virtute Divina, sine ulla mixtione, aut contagione culpæ in purissimo Mariæ Virginis Utero assumpta. Agni imago in illis imprimitur, Agni illius immaculati symbolum, qui pro humana reparatione in Ara Crucis immolatus est. Adhibetur Aqua benedicta, quo nimirum elemento, cum in veteri, tum in novo Fœdere, præclara Sacramenta, et prodigia a Deo effecta sunt. Miscetur in ea Balsamum, quo bonus Christi odor significetur, quem in omni actu, et conversatione redolere debent Christi fideles. Superinfunditur Chrisma, quo res aliæ Divino cultui specialiter addictæ, veluti Tempia, Altaria, Sacerdotes, præparari so-